

Grib den lokale historie

Ufortalte historier eller "Jeres egen historie"

Hvis I selv kender til en god historie fra Jeres lokalsamfund eller familie, så vil det være superfedt at arbejde med og for os andre at høre om. Eller det kan være et hus, mindesmærke eller en bygning, hvor I kommer fra, som også er spændende historisk.

FORSLAG TIL LOKALHISTORISKE FÆNOMENER

Gribskovbanen

Lokalbane fra Hillerød til Gilleleje eller Tisvildeleje. Den første lokalbane fra Hillerød til Græsted kom til i 1880, og senere kom toget til Gilleleje og Tisvildeleje. Banen gemmer på mange lokale historier om bl.a. grydespor (banen blev lavet af gamle potter med inspiration fra engelske miner), billige badetog, kufferter på afveje, togulykker m.m.

Sandflugten i Nordsjælland

<https://naturstyrelsen.dk/naturoplevelser/naturguider/tisvilde-hegn/historie/historie/>

Gribskavs natur tæt på kysten ved Tisvilde stammer fra Sandflugten i 1600-tallet og frem til 1800-tallet, hvor man fandt ud af at stoppe sandet med hjælp fra bl.a. at plante marehalm og træer. Troldeeskoven er et eksempel på træer, der er plantet for at stoppe sandet. Af andre historier er Tibirke Kirke, der blev begravet i sand. Eller de sagn og myter, som troldeeskoven gemmer.

Fiskeri gennem tiderne

Eks. er Gilleleje et gammelt fiskerleje, det vil sige at det vigtigste erhverv var fiskeri. Mange af de gamle fiskerhuse nede ved havnen eksisterer stadigvæk og er fredede bygninger. Gilleleje-fiskerne var også med i oktober 1943, hvor de sejlede mange jøder til Sverige i forbindelse med jødeforfølgelsen under 2. verdenskrig.

Græsteds historie

Nævnt første gang i 1299 i Esrums Klosterbog, så byen er rigtig gammel. Kirken og Kroen gemmer på gode historier, og stationsbyen Græsted blomstrede op, da lokalbanen kom til byen i 1880. Byen fik postkontor, købmand, mejeri, bageri og banker samt fabrikker. Græsted-revyn er også et muligt emne eller lokale begivenheder som Torvedagen eller Græsted Veterantræf.

Helsinges historie

Centerringen rundt om Helsingør gemmer på sin helt egen historie, og er grunden til, at der ikke er historiske bygninger i byen mere. De blev alle revet ned i 1978, så de store lastbiler kunne komme ind til byens trælast, der dengang fyldte en stor del af bybilledet. Byen har forandret sig meget de sidste 50 år alene, og et spændende emne kunne være at fortælle om denne forandring.

Tisvildeleje – badhoteller og en "kendis-by"?

Tisvildeleje har de sidste godt 100 år. Om sommeren kan man møde en række kendisser, der har sommerhus eller holder ferie ved Nordkysten. Opgaven kunne være at portrættere nogle af de kendte mennesker, der hvert år kommer herop.

Landsbyerne og deres historier

Gribskavs små landsbyer som Søborg, Vejby, Valby, Ørby, Tibirke, Ramløse, Unnerup, Smidstrup, Blistrup mfl. gemmer alle hver især på deres egne fortællinger. Mulige emner kunne være tilfangetagelsen på Søborg Slot, hvor Ærkebiskop Jens Gram sad fanget på slottet i 1200-tallet. Det kunne også være Ramløseskatten, Vejby-Tibirke kunstnerne eller måske historien om Nellerødmanden, en lokal opfinder, der opfandt de første levende billeder (en forgænger til videokameraet) tilbage i slutningen af 1800-tallet.

Skibsforlis på Nordkysten

Farvandet nord for Gribskov har altid været et farligt farvand og mange skibe er forlist på den strækning. Én af de mere kendte forlis er Guldskipet, der forliste ved Vejby Strand. Det kom til at hedde Guldskipet, fordi en 16-årig ung mand dykkede ved vraget og fandt en guldskat i 1975. De mange forlis er også grunden til, at Nakkehoved Fyr blev bygget – for at hjælpe skibene med at vise vej. Fyrene gemmer også på gode historier.

Møller i Gribskov

Gribskov er kendt for sine mange vind- og vandmøller, særligt Pibe mølle og Ramløse mølle har lange historier og er i dag turistattraktioner. Pibe Mølle fra 1779 er én af de få stubmøller, vi har i Danmark. Det vil sige, at møllen kan køre hele vejen rundt på sin stub (fod) alt efter vindretningen. Ramløse mølle har en lidt dramatisk historie bag sig med brand og tabte vinger. Der er også meget god historie i, hvordan livet var som møller i gamle dage.

Klostre og kirker i Gribskov

Er man til middelalderhistorie, så er Gribskavs kirke- og klosterhistorie et godt valg. De fleste kirker i Gribskov er middelalderkirker, og Esrum Kloster blev bygget af franske munke, der hørte til cistercienserordenen. Klosteret var centrum for uddannelse, begravelser og et opholdssted for Danmarks kongeslægt og adel.

Dronningmølle og Cirkus Benneweis

I mange år havde Cirkus Benneweis deres vinterhi i Hulerød lige ved Dronningmølle. Benneweis-familien har mange historier fra deres vilde cirkusliv, men også mange fra deres år i Dronningmølle. Blandt andet historien om dengang 2 fuldvoksne hanløver slap fri og skræmte livet af lokalbefolkningen.

Oplagte kilder, der kan tilgås hjemmefra:

<http://arkiv.dk> – Gribskov Arkiv har ca. 70.000 billeder liggende, hvor der også gemmer sig lokale historier.

Vejby-Tibirke selskabets årbog: <https://vtselskabet.dk/arboger-og-publikationer/>. Her kan man finde mange lokalhistorier

Arkivalieronline: <https://www.sa.dk/da/brug-arkivet/arkivalieronline-se-originale-dokumenter-paa-nettet/>. Her kan man søge på digitale dokumenter, der kan understøtte ens historie